

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра кримінології і кримінально-виконавчого права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних
злочинів»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору - 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 – «Право» спеціальності 081 – «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробник:

Романов Михайло Васильович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 30 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Головкін Богдан Миколайович, доктор юридичних
наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів
Вид навчальної дисципліни	за вибором студента
Викладач	Романов Михайло Васильович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права
Контактний телефон	057 704-92-62
E-mail	m.v.romanov@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: _____ Код доступу: _____

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів» передбачає надання студентам системних знань щодо основних шляхів і засобів запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів. До предмету вивчення дисципліни входять визначення понять легалізація та відмивання доходів, правове регулювання запобігання легалізації доходів, отриманих від корупційних та інших злочинів, основні засоби запобігання можливості легалізації та відмивання злочинних доходів, типові схеми легалізації доходів, методики оцінки ризиків вчинення операцій, спрямованих на легалізацію доходів, засоби протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів, а також міжнародні стандарти у сфері запобігання легалізації корупційних та інших доходів, отриманих від злочинної діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування знань про механізми легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів, систему

законодавства, предметом регулювання якого є запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів, міжнародних стандартів та рекомендацій у сфері запобігання легалізації доходів, національну систему протидії та запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів, особливості легалізації доходів в окремих галузях діяльності та шляхи запобігання цьому явищу.

Завдання:

– засвоєння знань про основні способи легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів;

- засвоєння знань щодо компетенції суб'єктів фінансового моніторингу та їх повноважень у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів;

- оволодіння методиками оцінки ризиків відмивання доходів, одержаних від корупційних злочинів;

- формування знань про міжнародні стандарти у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів;

- розвиток навичок і умінь застосування заходів запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: адміністративне право, організація судових і правоохоронних органів, організація роботи органів юстиції

Кореквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, порівняльне правознавство, державна влада та місцеве самоврядування: теорія та практика. професійна відповідальність

правника.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН -1. Демонструвати знання та розуміння генезису заходів протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

РН – 2. Демонструвати знання та розуміння наукових поглядів у сучасній доктрині протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

РН – 3. Демонструвати знання та розуміння повноважень суб'єктів протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

РН – 4. Демонструвати знання міжнародних нормативних актів в сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, отриманих від корупційних злочинів

РН – 5. Розуміти вплив міжнародних стандартів в сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, отриманих від корупційних злочинів на національну правову систему, антикорупційну і фінансову політику.

РН – 6. Здатність застосовувати норми законодавства в сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, отриманих від корупційних злочинів.

РН – 7. Здатність складати документи та нормативні акти з питань правозастосування та регулювання відносин щодо легалізації (відмивання) доходів, отриманих від корупційних злочинів.

РН – 8. Здатність аналізувати правові ситуації та формувати правові позиції щодо діяльності з легалізації (відмивання) доходів, отриманих від корупційних злочинів.

РН – 9. Оцінювати корупційні ризики здійснення операцій з легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів і користуватися засобами їх усунення.

РН – 10. Здатність використовувати рекомендації групи FATF щодо запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

PH – 11. Здатність визначати індикатори якості й ефективності заходів запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

PH – 12. Здатність вести науковий пошук, виходячи з аналізу проблем запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

п/ п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
	Легалізація доходів, одержаних від корупційних злочинів як один з основних напрямів відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом.	Легалізація доходів, одержаних від корупційних злочинів як один з основних напрямів відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом.	8
	Правове регулювання запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.	Правове регулювання запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.	8
	Міжнародний досвід запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	Міжнародний досвід запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	8
	Сорок рекомендацій Групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням доходів (ФАТФ), як універсальний механізм та міжнародний стандарт протидії відмиванню доходів, отриманих від корупційних злочинів.	Сорок рекомендацій Групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням доходів (ФАТФ), як універсальний механізм та міжнародний стандарт протидії відмиванню доходів, отриманих від корупційних злочинів.	8
	Міжнародна система оцінки ризиків у діяльності з запобігання та протидій легалізації доходів,	Міжнародна система оцінки ризиків у діяльності з запобігання та протидій легалізації доходів, одержаних	8

	одержаних від корупційних злочинів.	від корупційних злочинів.	
	Національна система запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	Національна система запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	8
	Методика національної оцінки ризиків відмивання коштів в Україні.	Методика національної оцінки ризиків відмивання коштів в Україні.	8
	Типові схеми відмивання доходів від корупційних злочинів за видами діяльності.	Типові схеми відмивання доходів від корупційних злочинів за видами діяльності.	8
	Відмивання доходів, одержаних від корупційних діянь в енергетичній сфері.	Відмивання доходів, одержаних від корупційних діянь в енергетичній сфері.	8
	Відмивання доходів, одержаних від корупційних діянь у сфері державного управління	Відмивання доходів, одержаних від корупційних діянь у сфері державного управління	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Легалізація доходів, одержаних від корупційних злочинів як один з основних напрямів відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом.		110
2	Правове регулювання запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.	Правове регулювання запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.	
3	Національна система запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	Національна система запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>
3. Директива (EU) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20

травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту (EU) № 648/2012 Європейського Парламенту і Ради, а також скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Комісії 2006/70/ЄС. URL: www.pard.ua › download

4. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 149-IV від 12.09.2002). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text

5. Між-Американська конвенція по боротьбі з тероризмом. URL: <https://www.congress.gov/treaty-document/107th-congress/18/document-text>

6. Стандарти FATF. URL: https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mizhnarodni-standarti/standarti_FATF/standarti-FATF.html

7. Рекомендації ФАТФ. URL: https://jurdefinans.com/d/40_recomendations_rus_1.pdf

8. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 8 листопада 1990 року. Ратифіковано із заявами і застереженнями Законом України від 17.12.1997 № 738/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text

Література

1. Документи Базельського комітету. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mizhnarodni-standarti/inshi-standarti/dokumenti-bazelskogo-komitetu.html>

2. Документи Егмонтської групи. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mizhnarodni-standarti/inshi-standarti/dokumenti-egmontskoj-grupi.html>

3. Запобігання корупції: підручник / [Б.М. Головкін, О.Ю. Шостко, О.В. Новіков та ін.]; за заг. ред. Б.М. Головкіна. Харків : Право. 2019. 291 с.

4. Захаров В.П. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних

злочинним шляхом: теоретико-правовий аспект. URL:
<http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2171/vnulpurn201480134.pdf>

5. Збірка актів законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (з коментарями та роз'ясненнями) / Укладачі: Бичкова С.С., Котляревський Я.В., Лошицький М.В., Павлов Д.М., Удовик М.С. – Київ: Ваіте, 2017. 1052 с. URL: https://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2017/02/zbirka_npa.pdf

6. Методика національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні. URL:
<https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/nacionalni-riziki/3261718-dokumenti/metodika-naczionalnoji-oczinki.html>

7. Оцінка ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму на національному рівні. URL:
http://fedsfm.ru/content/files/documents/fatf/broshure_fatf_risk_accessment.pdf

8. Посібник з питань виявлення, розслідування та кримінального переслідування відмивання коштів. URL:
<https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/320/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2.pdf>

9. Принципи Вольфсберзької групи. URL:
<https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mizhnarodni-standarti/inshi-standarti/princzipi-volfsberzkoji-grupi.html>

10. Романов М.В. Основні засади запобігання корупції : навчальний посібник. Харків: ТОВ «Видавництво права людини», 2017. – 176 с.

11. Романов М.В., Канюк М.Т. Вектори розвитку національної

антикорупційної політики на основі зарубіжного досвіду. *Юридичний науковий електронний журнал* – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя 2021, № 10. с. 450-452.

12. Типології Держфінмоніторингу. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu>

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України . URL: Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

Офіційний веб-портал Держфінмоніторингу. URL: <https://fiu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора. URL: www.gp.gov.ua/

Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань. URL: www.dbr.gov.ua/

Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua/ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=199:kafedra-kriminologii-ta-kriminalno-vikonavchogo-prava&Itemid=151.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: відвідувати всі види занять, передбачених навчальним планом та опрацьовувати документи, матеріали та презентації, які надаються викладачем, як складова відповідного навчального заняття.

Студентам *рекомендується*: здійснювати самостійний пошук та опрацювання додаткових матеріалів, в тому числі іноземними мовами та включення їх як до аудиторного навчального процесу, так і до індивідуальної роботи.

Викладач *бере до уваги*: що предмет вивчення дисципліни є малорозробленим в Україні, а також те, що велика кількість інформаційних та нормативних матеріалів викладена іноземною мовою (англійською, французькою тощо), що певною мірою утруднює вивчення дисципліни. Тому викладач заохочує ініціативи студентів з вивчення іноземних джерел, їх опрацювання, переклад та використання у навчальному процесі.

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Запобігання легалізації доходів, одержаних від корупційних злочинів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ

A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34